

[Handelsministeren.]

er — foruden straffebestemmelserne i denne lovs § 95 — de eneste bestemmelser i næringsloven af 1931, der er holdt i kraft efter 1. januar 1967, på hvilket tidspunkt den ny næringslov — lov nr. 212 af 8. juni 1966 — og de næringsretlige love, der knytter sig hertil, træder i kraft. Det vil være ønskeligt, om disse to sidste forslag inden for næringslovskomplekset vil kunne gennemføres i indeværende folketingssamling.

Med disse bemærkninger skal jeg herefter anbefale begge lovforslagene til det høje tings velvillige behandling.

Endvidere tillader jeg mig for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om ændring af lov om skoleskibsafgift*.

Som det vil være det høje ting bekendt, udløber lov nr. 394 af 19. december 1962 om skoleskibsafgift med udgangen af indeværende år, og man har fundet det mest hensigtsmæssigt under de foreliggende forhold at foreslå loven forlænget uændret for et halvt år, således at der bliver tilstrækkelig tid til nærmere at drøfte og overveje de spørgsmål, der står i forbindelse med den økonomiske baggrund for skoleskibets fortsatte drift.

Med disse få bemærkninger tillader jeg mig at anbefale lovforslaget til hurtig og velvillig behandling i det høje ting.

Endelig har jeg den ære for det høje folketing at fremsætte *forslag til patentlov, forslag til lov om ændring i lov om hemmelige patenter og forslag til lov om ændring i lov om arbejdstageres opfindelser*.

Lovforslagene er enslydende med de lovforslag, som fremsattes den 12. maj 1966, bortset fra en mindre tilføjelse i patentlovsforslagets § 25, stk. 3, for at tydeliggøre bestemmelsen samt en udskydelse af lovforslagenes ikrafttræden til den 1. juli 1967.

Jeg tillader mig derfor i det hele at henvisse til fremsættelsen i sidste folketingsår i Folketingstidende 1965-66, folketingets forhandlinger spalte 5230-5242.

Forslagene blev genfremsat den 2. november i år, Folketingstidende 1966-67 sp. 900-901, men blev ikke viderebehandlet på grund af folketingets opløsning.

Man vil erindre, at lovforslagene i maj måned i år blev drøftet ved første behand-

ling i det høje ting og derefter henvist til et udvalg. Forhandlingerne er optaget i Folketingstidende 1965-66, folketingets forhandlinger sp. 5812-5846.

Ved fremsættelsen af lovforslagene i maj måned d. å. var det tilsigtet dels at give det høje ting lejlighed til så tidligt som muligt at påbegynde behandlingen, dels at skabe mulighed for, at repræsentanter for folketingsudvalget kunne mødes med repræsentanter for de tilsvarende udvalg i Finland, Norge og Sverige, idet det jo er en forudsætning for patentlovsforslagets bestemmelser om nordisk patent, at der opnås enighed i de nordiske lande på de væsentligste punkter.

Et sådant møde fandt sted i Stockholm i dagene 29. og 30. august 1966, og man stiler mod et nyt møde her i København i februar 1967. Det er mit håb, at behandlingen her i tinget til den tid er så vidt fremskredet, at vi fra dansk side kan medvirke til, at der på dette møde kan tages endelig stilling til forslaget på nordisk basis.

Forslaget til lov om ændring i lov om hemmelige patenter er en følge af bestemmelserne i patentlovsforslaget, medens forslaget vedrørende loven om arbejdstageres opfindelser skyldes denne lovs forskrift om, at den skulle forelægges det høje ting til revision i folketingsåret 1965-66.

Med disse bemærkninger skal jeg herefter anbefale lovforslagene til det høje tings velvillige behandling.

Ministeren for offentlige arbejder (Horn): Hermed har jeg den ære for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om anlæg og drift af tunnelbaner i Københavns, Frederiksberg og Tårnby kommuner*.

Lovforslaget blev første gang fremsat i slutningen af folketingssamlingen 1964-65 og er som bekendt senere blevet genfremsat to gange, sidst af den daværende minister for offentlige arbejder i oktober måned i år, hvorefter lovforslaget nåede at komme til 1. behandling og derpå blev henvist til behandling i et folketingsudvalg, inden der blev truffet beslutning om afholdelse af folketingsvalget den 22. november 1966.

Fra regeringens side lægger vi — som også fremhævet af min forgænger, til hvis fremsættelsestale jeg ganske kan henholde mig — vægt på nu at få en endelig afkla-

[Ministeren for offentlige arbejder.]

ring af det vigtige spørgsmål, som tunnelbaneanlæggene i København må siges at være.

Lovforslaget med tilhørende bemærkninger fremsættes uændret fra sidste fremsættelse, og jeg skal anbefale lovforslaget til det høje tings velvillige og hurtige behandling.

Fiskeriministeren (Risgaard Knudsen): Herved tillader jeg mig for det høje ting at fremsætte forslag til lov om ændringer i lov om oprettelse af et kreditinstitut for fiskerierhvervet.

Lovforslaget har været fremsat i den foregående samling, men nåede ikke at komme til behandling, forinden valg til folketinget blev udskrevet.

Da det foreliggende forslag er uændret i forhold til det i sidste samling fremsatte, tillader jeg mig at henvise til den redegørelse, som jeg skriftligt afgav over for det høje ting den 27. oktober, idet jeg skal anbefale lovforslaget til hurtig og velvillig behandling.

Justitsministeren (K. Axel Nielsen): Hermed har jeg den ære for det høje ting at fremsætte forslag til lov om ændring af lov om rettens pleje (sø- og handelsretter, søforklaringer m. v.).

Forslaget bygger på en betænkning fra justitsministeriets udvalg angående behandlingen af søsager. Det udkast til ændring af retsplejeloven, som betænkningen indeholder, er blevet omarbejdet af retsplejerådet, og det foreliggende lovforslag er i alt væsentligt i overensstemmelse med det udkast, som retsplejerådet har udarbejdet.

De foreslåede ændringer vedrører dels reglerne om medvirken af sø- eller handelskyndige ved behandlingen af retssager, dels reglerne om afgivelse af søforklaring. Herudover foreslås der enkelte andre, mindre betydningsfulde ændringer, hvoraf en del alene er af redaktionel karakter.

Der har været en jævnt fremadskridende udvikling af reglerne om sø- og handels-

kyndiges medvirken. I 1707 blev der oprettet en særlig søret i København. I 1861 blev denne ret erstattet af sø- og handelsretten i København. I 1892 blev der oprettet søretter uden for København, og i 1919 blev der indført adgang til at oprette handelsretter uden for København. I 1932 fik landsretterne adgang til at tilkalde sø- eller handelskyndige ved behandlingen af borgerlige sager i 1. instans, og i 1941 udvidedes dette til også at omfatte ankebehandling af borgerlige sager.

Det foreliggende forslag viderefører denne udvikling.

Reglerne om beskikkelse og udtagelse af sagkyndige, som man hidtil har måttet søge dels i retsplejeloven, dels i loven fra 1861 om oprettelse af sø- og handelsretten i København og dels i loven fra 1892 om oprettelse af søretter uden for København, samles i et særligt kapitel i retsplejeloven og forenkles meget væsentligt. Reglernes administration overlades til retterne selv.

Når søsager — d. v. s. borgerlige sager, i hvilke fagkundskab til søforhold skønnes at være af betydning — behandles ved søretten som 1. instans, skal retten efter de gældende regler tiltrædes af to søkyndige under domsforhandlingen. Behandles en søsag ved landsretten som 1. instans eller som ankeinstans, er det derimod overladt til landsrettens skøn, om søkyndige skal tilkaldes. Denne ordning ændres, således at også landsretterne altid skal tilkalde søkyndige under domsforhandlingen i søsager.

Efter de gældende regler skal straffesager kun behandles ved sø- og handelsretten i København eller ved underretten under medvirken af søkyndige, når der er særlig lovhjemmel hertil. Der kan imidlertid i visse tilfælde være behov for medvirken af søkyndige, hvor der ikke nu er hjemmel hertil, f. eks. i sager om overtrædelse af fiskerilovgivningen. Forslaget indfører derfor en almindelig regel om, at straffesager, i hvilke fagkundskab til søforhold skønnes at være af betydning, skal behandles ved sø- og handelsretten eller ved underretten under